

Dosarul nr. 3ra-1417/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mazur)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Țugulischii împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea în parte a actului administrativ, obligarea retrocedării porțiunii de teren retrase și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu și a fost menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 24 noiembrie 2018 Pavel Țugulischii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea în parte a actului administrativ, obligarea retrocedării porțiunii de teren retrase și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, dînsul împreună cu soția Vera Țugulischii, familia fiicei Angela Țuguliscaia și familia nepoatei Daniela Balmuș, locuiesc la adresa xxxxx, mun. Chișinău, deținând în proprietate casa de locuit individuală cu suprafața de 108,7 m.p., cu nr. cadastral xxxxx și construcția accesorie cu suprafața de 30,8 m.p., iar în folosință dețin terenul aferent casei (intravilan, pentru construcții) cu suprafața de 0,0921 ha, nr. cadastral xxxxx.

Prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 11/52 din 23 decembrie 2014 „Despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul Botanica”, s-au aprobat terenurile proprietate municipală conform planurilor cadastrale (geometrice) elaborate și s-au clasat pe domeniul public și privat conform listei anexate, în care la poziția 1507 a

fost inclus și terenul aferent casei reclamantului, care până atunci, adică până la decizia respectivă, era mai mare ca suprafață de 0,2551 ha.

A explicat reclamantul că, porțiunea de teren retrasă din folosința sa cu suprafața de 0,163 ha, nu aparține nimănui cu drept de proprietate, dar din informația de care dispune, la inițiativa vecinilor, altor persoane cointeresate, porțiunea respectivă poate fi înstrăinată ultimilor.

A susținut că prin decizia contestată le-a fost retrasă o porțiune mare de teren, de 0,163 ha, pe care-1 aveau în folosință și doreau să-l privatizeze. La data de 16 iulie 2018, a trimis în adresa Consiliului mun. Chișinău o petiție prin care au solicitat explicații, iar la data de 25 iulie 2018, reclamantul a primit răspunsul nr. 01/1 - 09-2181, prin care Consiliul mun. Chișinău i-a comunicat că decizia nr. 11/52 din 23 decembrie 2014 a fost adoptată în baza Legii nr. 91 din 05.04.2007, nefăcând nici o trimitere la normele legale concrete în acest sens. Prin același răspuns i-a fost comunicat că actele recepționate în procedura înregistrării masive, inclusiv terenul în cauză, se înregistrează sistematic de către Serviciul cadastral teritorial Chișinău, unde reclamantul poate să se adreseze.

La data de 09 octombrie 2018, reclamantul a depus o cererea prealabilă în adresa Consiliului mun. Chișinău prin care a solicitat informația și poziția acestuia referitor la necesitatea și legalitatea retragerii din folosința familiei reclamantului, a fiicei sale Angela Țuguliscaia și nepoatei Daniela Balmuș, care locuiesc cu el împreună în aceeași casă, a porțiunii de teren de 0,163 ha, dat fiind faptul, că până în anul 2014 ei aveau în folosință 0,2551 ha. Tot în cererea prealabilă a invocat reclamantul că porțiunea de teren retrasă, la inițiativa vecinilor, altor persoane cointeresate, poate fi înstrăinată ultimilor, care au dreptul prioritar și necesitate de teren aferent conform art. 22, 23, 53, 54 ale Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr. 121-XVI din 04.05.2007, art. 762 Codul civil, art. 2, 9 ale Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 08.07.1999. Până în prezent achită impozitul funciar conform suprafeței anterioare de 0,2551 ha. De asemenea, a indicat faptul că dânsul nu a fost înștiințat în modul stabilit de lege privind retragerea din folosință a porțiunii de 0,163 ha și nici nu li s-a propus privatizarea ei.

În aceste circumstanțe, a solicitat reclamantul în cererea prealabilă luarea unei decizii, prin care să fie soluționată pozitiv, în interesele legale ale petiționarilor problema, ce ține de anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 11/52 din 23.12.2014 despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul Botanica, referitor poziției nr. 1507, cu retrocedarea în folosința lor a porțiunii de teren de 0,163 ha, pentru ulterioara posibilitate de privatizare a ei. Prin răspunsul nr. 06-111/6648 din 25.10.2018, Consiliul mun. Chișinău a refuzat admiterea solicitării reclamantului.

A solicitat Pavel Țugulischii anularea în parte a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.11/52 din 23.12.2014 „Despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul Botanica”, cu obligarea de a retroceda în folosință sa porțiunea de teren retrasă cu suprafața de 0,163 ha și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6 000 de lei (f.d.1).

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Pavel Țugulischii.

La data de 03 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu, a declarat apel împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.51).

Prin decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea opiniei sale instanța de apel a stabilit că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 11/52 din 23 decembrie 2014 au fost aprobate terenurile proprietate municipală potrivit planurilor cadastrale (geometrice) elaborate și s-au clasat pe domeniul public și privat, conform listei anexate (f.d.4-6).

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor din 24.04.2018, rezultă că terenul cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,0921 ha din xxxxx, mun.Chișinău este proprietatea municipiului Chișinău, iar imobilele, amplasate pe el aparțin cu drept de proprietate lui Pavel Țugulischii (f.d.8).

Totodată, a stabilit instanța de apel că prin decizia contestată nr.11/52 din 23.12.2014, s-au aprobat terenurile proprietate municipală potrivit planurilor cadastrale (geometrice) elaborate și s-au clasificat pe domeniul public și privat potrivit listei terenurilor anexate și anume, la poziția nr. 1507 din anexa la decizia în cauză, terenul cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,2551 este proprietate municipală plasat în domeniul privat (f.d.4, 5-6).

La data de 16 iulie 2018 Pavel Țugulischii a trimis în adresa Consiliului municipal Chișinău o petiție prin care a solicitat să fie informat referitor la: 1) care a fost necesitatea și temeiul retragerii porțiunii de teren cu suprafața de 0,08 ha și posibilitatea de a-1 privatiza ? 2) care este posibilitatea, modul cărui organ abilitat și setul de acte necesare de a fi prezentate pentru a iniția, efectua și finaliza procedura de privatizare a terenului retras, avut anterior în folosință până în anul 2014? (f.d.10).

Prin răspunsul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr.01/1-09-2181 din 25.07.2018, recepționată la data de 27.07.2018, reclamantului i s-a comunicat poziția autorității publice referitor la modul și legalitatea adoptării deciziei în cauză și a fost informat despre procedura și actele necesare de prezentat pentru legalizarea terenurilor proprietate municipală (f.d.12).

La data de 09 octombrie 2018 Pavel Țugulischii, reprezentant de avocatul Alexandru Chisnencu, a depus la Consiliul mun. Chișinău cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea în parte a deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 11/52 din 23 decembrie 2014, referitor la poziția nr.1507, cu retrocedarea în folosință reclamantului a porțiunii de teren de 0,163 ha, pentru ulterioara posibilitate de privatizare, cu informarea sa în modul corespunzător întru soluționarea amiabilă a litigiului (f.d.14).

Prin răspunsul nr.06-111/6648 din 25 octombrie 2018, i s-a comunicat ultimului că petițiile adresate în repetat, care nu conțin argumente ori informații noi, nu se reexaminează, iar pe marginea solicitărilor, ultimul fiind informat anterior, copia răspunsului remis i-a fost anexat reclamantului (f.d.16).

Astfel, din circumstanțele constatate, completul judiciar al instanței de apel a reținut că, dreptul de proprietate asupra terenului în litigiu, cu nr. cadastral xxxxx, este

înregistrat după statul Republica Moldova și doar construcțiile amplasate pe acest teren, cu nr. cadastral xxxxx aparțin reclamantului, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile din 12.03.2019 (f.d.37- 38).

Instanța de apel raportînd prevederile art. 1, 3, 14 și 26 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 9 din Codul funciar, art. 3, 6, 9 din Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 91 din 05 aprilie 2007 la circumstanțele cauzei a notat că decizia contestată a fost emisă cu respectarea competenței și procedurii. Totodată, a notat instanța de apel că decizia contestată reprezintă în sine un act administrativ prin care autoritatea publică locală și-a exercitat atribuțiile de aprobare a listei terenurilor proprietate publică de stat și nu a dispus de dreptul său de proprietate asupra terenului solicitat de reclamantul/apelant. Or, conform actelor cauzei, terenul în cauză reprezintă proprietate a statului, iar potrivit legii, proprietatea publică de stat poate fi dată în folosință ori altă formă de înstrăinare în temeiul unei Hotărâri de Guvern și nu în temeiul deciziei autorității publice locale.

În acest context, Completul judiciar al instanței de apel a conchis netemeinicia pretențiilor acțiunii, deoarece prin prisma solicitării de retrocedare a terenului, partea nu poate argumenta ilegalitatea deciziei administrației publice locale prin care s-au aprobat listele cu terenuri proprietate publică de stat. Or, la baza aprobării listelor au stat alte acte administrative/normative în baza cărora Consiliul mun. Chișinău a întocmit listele anexate la decizia contestată în pricină.

Prin urmare, instanța de apel a constatat lipsa cărorva temeiuri pentru a concluziona ilegalitatea actului administrativ contestat în speță, acesta fiind emis conform legii.

Cu referire la pretenția privind retrocedarea terenului în folosință, Completul judiciar al instanței de apel a reținut că, aceasta reprezintă o pretenție subsecventă cererii în anulare, care urmează a fi respinsă pe cale de consecință a respingerii pretenției de bază.

În temeiul celor expuse, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La data de 15 octombrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate, nefondate și ilegale, ce necesită a fi casate, reieșind din aceleași considerente ce au fost expuse în apelul motivat.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

La data de 11 octombrie 2019 avocatul Alexandru Chisnencu prin intermediul poștei electronice a recepționat decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2019 (f.d. 98).

Astfel, la data de 15 octombrie 2019, în termenul prevăzut de lege, Pavel Țugulischi, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu a declarat recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea

Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Pavel Țugulischii, reprezentat de avocatul Alexandru Chisnencu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru